

MONTEIRA

SOMARIO

d' intereses rexionales e literatura

Redacción e Adiministración, Palacio, 10, baixo.

A correspondéncia dirixila o Director. — Non se devolven orixinaes.

ANO II

LUGO 27 DE SETEMBRE DE 1890

NÚM. 52

SUMARIO

Adiante, por Roque Pesqueira Crespo. — 'A Galicia y-ós seus Orfeós, por Pepe Raimúndez. — Alira de Elfe, VII e último, por Mar oel Lóis Vázquez. — . por Hedefonso López Saavedra. — Refrás gallegos, O. (continuación), por Antón Saco y Arce. — Contiños, Desingano, por Urbano González. — Publicacións. — Volta ó conto, por Cesáreo López Pinal. — A Monreira de parrafeo c'os leutores que non pagan. — De todo un pouco. — Adiministración. — Anúnceos.

¡ADIANTE!

(A PEPE RAIMUNDEZ)

Non é nova, certamente, á idea de crear unha Académea en que se depure a súa amorosíña fala.

Desde que Aureliano Pereira fixo rodar á bola de neve, algun qu'outro antusiasta de Galicia tratou en van de dar vida á un pensamento tan grande como irrealizabre pol-a indiferencia de moito desleigado que por eiquí vexeta: dempois veu ó notabre libro de D. Alfredo Brañas á rezusitar ó rexonalismo, outra vez quixose celebrar un Congreso gallego onde se sentasen as bases d'algo prautico pr'o ben d'a terra, y-é hoxe ó día en qu'apagadol-os bríos, nin temos Congreso nin Académea nin nada mais qu'a endiañada política que convirte ós homes en bestas alugiladas pra levar un anaco de papel as urnias y-en estrumentos cegos de caciques miserabres que todo ó pospoñen ó intrés particular.

Está visto que nada podemos agardar d'as presóas que valen: á idea d'a pátreas que debera encher ó corazón de todos, está n-eses que ocupan posicións erguidas tan escura, que cáxeque non-a miran sinón pra trabucos é quintas.

Todos sabemos que o linguaxe é elemento indispensable d'os pobos, qu'a uniformidá d'o ideoma rexional é cousa sobrado importante pra que se ll'adiquen horas ó horas hastra consiguila; é sin embargo á uniformidá cobizada non chega.

¿De que sirve que digamos que primeiro é atender ó noso qu'o alleo, que xa que temos á sorte de contar con fala própéa é preciso qu'esa fala esprandeza; qu'o rexionalismo é á doutrina salvadora que chamando os pobos pol-o verdadeiro camiño sirve de nobres estímulos é favorece ó progreso? Os ecos d'os nosos esforzos pérdense n-o espazo d'a indiferencia sin que se dé un paso por que Galicia esperte. Soilo á éla debe ó que vay outendo con moitisimo traballo; soilo ó seu crima incomporabre, as suas campias pasmo d'o estranxeiro, os seus vals modelos de paixaxe, debe ó estremecimento rexenerador que lle emprestia á visita de tanta é tanta xente como ven ademirala, y-a facer n-elo milloras de consideraceón aportando intelixencias é capitás.

Pro non por eso esmayemos. Afortunadamente inda hai verdá n-aqueles lindos versíños d'un vate enxebre cando dice:

«Cantos eiquí en Galicia
á luz primeira viron,

aqueles qu'as suas fôndas
saudades adquiriron
ó traspoñer as portas
d'a leda xuventú,
cantos com'unha pelra
gardamos n'a memoria
os feitos d'o pasado
que son á nosa Hestórea
amamos esta pátreas
buscamos esta luz.»

Somos poucos, tan poucos que cicais fora
quimeria pensar n'a rexeneración d'a nosa
fala, mais guíanos y aléntanos á confian-
za de que traballamos pol-o que debe ser,
pese as raposadas de catro lumbrigantes
cheos de pretensións. Prautiquemos ó rexiona-
lismo tal é como nos sea dado; espresémonos
en gallego onde queira que teñamos gallegos
con quen conversar; rediculicemos á eses
muníates que abxuran á relixión d'a pátreas
é levando ó noso gran d'airea confiemos en
qu'o cabo habemos d'erguer á montana en
col d'a que brile Galicia cinguida pol-os es-
prandores á que lle dan dereito seu ceo sua
natureza é sua hestoria.

R. PESQUEIRA CRESPO.

Pontareas Setembre 1890.

A GALICIA

y os seus Credecs.

I

A nosa terriña
De gozo rebouca:
A santa Vidiña
Con doce risiña
Botón lonx' a touca
D'indina viadés.

Que x' acudiron merlos á bandadas
E silgueros tamén e ruiseñores,
E máis suaves que doces trovadores
Cántanll' á Diosa férvidas baladas
E tiranlle guirnaldaç os seus pes.

A santa Maiciña
Con doce faliña
Os dons ademite
D' a sua cas' ña:
E n' hay quen lle quite
Que soñ' á Mamai.

Non soñas, non, Mamai d' a nosa y-alma,
Qu' é certo canto ves, y-o qu' esperamos:
Inxenio e corazón che consagramos,
O noso brazo, d' a vitoria a palma.....
Canto n-o teu confin garrido hay.

A santa Velliña,
De gozo toliña,

Contar quix' os nenos.
D' a sua casiña,
Y-hachón pol-o menos
Dous xebres millós;

Non capitás, pois serven en Castela;
Non menistros ¡viviran os d' antontes!.....
Os nenos de Chané, de Veiga e Montes
Ises son, ises son, prácida Estrela,
Os dinos fillos teus, os fillos bós

Aló n-a beiriña
Qu' o Cantabro baña
Con doce faliña,
Con suave risiña
Dixéronll' á España:
«Galicia está aquí.»

Y-o compas de concentos celestiales
Galicia apareceu: altivas xentes,
Qu' o noso verde chan nunca indulxentes,
Tiveron que dicir: «istes chavales
Proban beu que Galicia volv' en si.»

Desperta, Terriña,
Terriña graciosa;
Desperta, pombiña,
Máis guapa qu' a rosa:
Qu' a nosa faliña
Gloriosa se fai.

Non queiras capitás: téñaos Castela:
Nin menistros (¡Si foran os d' antontes!)
Os nenos de Chané, de Veiga e Montes
Ises son, ises son, prácida Estrela,
Os dinos fillos teus, doce Mamai.

II

E ti, sagrado Miño,
Que tan lento te vas pr' o Ouceáno,
Comunica istas novas, meu Velliño
«As ondas, pra qu' as leven de camiño
«O inmenso continent' americano.

PEPE RAIMUNDEZ.

Setembre de 1890.

ALIRA DE ERTO

(LÉNDIA HISTÓRICA)

‘O QUERIDO AMIGO, O PERODISTA GALLEGO

F. PORTELA PEREZ

VII e último

(Conclusión)

Alira non quixo recibir ningún menxase d'o
hirmáu:

Este irritouse á maneira d' a pantera cando
lle pretende nsear os cachorros.

Vendo que por este medio non conseguia na-
da, mandou un palramento ó exército contrario.